

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 549-1921)

Originalt emne

Arbejderforhold

Arbejderforhold/Arbejderforhold i Almindelighed

Foreninger

Foreninger/Fagforeninger

Lystanlæg

Lystanlæg/Lystanlæg i Almindelighed

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 17. november 1921](#)
- 2) [Byrådsmødet den 2. december 1921](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 17. november 1921 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 549-1921)

Meddelelse fra Forskønnelsesudvalget angaaende en Konflikt med Dansk Gartnerforbund.

Kjeld Sørensen henviste til den foreliggende Skrivelse. Sagen forholdt sig saaledes, at Udvalget havde købt en Del Planter i forskellige Gartnerier, bl a. hos Køster i Brabrand; men da der er Blokade hos ham, nægtede Folkene at plante de hos ham indkøbte Træer. Da det for Øjeblikket var smaat med Arbejde, maatte man lade de paagældende gaa deres Vej. Der havde saa været forsøgt at faa en Erklæring om. at Udvalget ikke vilde købe Planter paa det Sted, saa længe Blokaden varede; men det kunde man ikke gaa ind paa,

idet man mente, det nærmest maatte være Byraadets Sag.

H. P. Christensen fandt Sagen noget kedelig og syntes, at den med lidt god Vilje kunde være bilagt, uden at man behøvede at komme til Byraadet. Taleren kunde tænke sig Konflikten bilagt paa den Maade, at Arbejderne skal forpligte sig til at plante de allerede indkøbte Planter, men paa den anden Side burde man saa fremtidig afholde sig fra at købe Planter paa Steder, hvor Arbejdet lovmæssigt var nedlagt. Kommunen var ikke interesseret i at blive indblandet i saadanne Konflikter. Naar de to Mænd havde nægtet at udføre Arbejdet, var det sket ifølge Ordre fra deres Organisation, og det var derfor for haardt at straffe dem med Afskedigelse.

Andr. Christensen forstod Hr. H. P. Christensens Forslag saaledes, at det var det samme, som Fagforeningen havde forlangt, men som Forskønnelsesudvalget havde nægtet at gaa ind paa. Byraadet burde dog næppe svigte Udvalget i denne Sag. Der var maaske ikke noget at sige til, at Organisationerne blokerer en Mand, som man ikke kunde faa nogen Overenskomst med; men det var at komme for langt ud, hvis andre af den Grund ikke maatte handle med ham.

Marius Geertsen vilde anbefale, at Byraadet holder sig udenfor Arbejdskonflikter. Hvis man gik ind paa ikke at købe Planter hos Køster, tog man Parti for Arbejderne, og det vilde føre til uheldige Konsekvenser. Arbejderne og Arbejdsgiverne maatte selv ordne deres Sager.

H. P. Christensen gjorde opmærksom paa, at det var hændet, at en Mester, som ikke stod i sin Organisation, var blevet blokeret af sine Kolleger, saa han ikke kunde faa Materialier, hvorfor Byraadet var tvunget til ikke at indlade sig med ham. Det var faktisk det samme, som nu skete her, og derfor burde Byraadet tage samme Standpunkt. Hvis man i det hele anerkendte faglige Organisationer, maatte man erkende, at Arbejderne her var i deres gode Ret til at blokere Køster, da han faktisk ingen Overenskomst vilde have.

Bernt Jensen oplyste, at Køster kunde faa samme Overenskomst med sine Folk som andre Arbejdsgivere; men det vilde han ikke, og Arbejdsgiverforeningen nægtede derfor at have noget med ham at gøre. Det var derfor en lovlig Konflikt, anerkendt af baade Arbejdsgiverne og Arbejderne. Det, som var sket overfor Forskønnelsesudvalget, var ganske det samme, som var sket overfor andre Arbejdsgivere, at Arbejderne nægtede at befatte sig med Varer fra blokerede Pladser. Hvis man fulgte Forskønnelsesudvalget her, bragte man netop Aarhus Kommune ind i Konflikten, og det var sikkert uklogt,

M. Brammer hævdede, at det ikke var ligegyldigt, hvor Kommunen købte Planter. Der maatte tages Hensyn til Sorterne, om de passede til Jordbunden og Vejrliget o. s. v. De Træer, der var Tale om her, kunde kun faas hos Køster elleri Korsør, ogfradet sidste Stedvilde de blivemeget dyrere. Ien saadan Konflikt burde manikke støtte nogenaf Parterne, mendet vilde blive Følgen, hvisman fulgte Hr. H. P. Christensens Forslag, og det vilde tillige være et Indgreb i Kommunens fri Dispositionsret. Taleren maatte derfor fastholde Forskønnelsesudvalgets Forslag om at lade Sagen afgøre ved Voldgift.

Kjeld Sørensen meddelte, at Formanden for Gartnerforbundet havde henvendt sig til Stadsgartneren og anmodet ham om at underskrive en Erklæring om, at man ikke vilde købe Planter hos blokerede Firmaer. Stadsgartneren spurgte saa Udvalget, og dette henvendte sig igen til Byraadet, som maatte tage Ansvaret, hvis der skulde underskrives Erklæringer. De samme Planter kunde maaske nok faas andre Steder, men blev saa dyrere. Forøvrigt vidste Udvalget ikke, at der var Blokade hos Køster.

Formanden vilde nødig gaa med til at underskrive nogen almindelig Erklæring, selv om det maaske blev nødvendigt i dette specielle Tilfælde. Men i hvert Fald maatte saa Fagforeningen forpligte sig til at meddele Udvalgene, hvor der var Blokade.

H. P. Christensen kunde godt tænke sig Sagen ordnet ved, at Stadsgartneren underskrev en Erklæring angaaende dette specielle Tilfælde.

Marius Geertsen mente ikke, at en Kommune kunde underkaste sig hverken Arbejdernes eller Arbejdsgivernes Vilkaarlighed, og det sidste havde Byraadet ved enkelte Lejligheder sat sig imod; derfor burde man gøre det samme i dette Tilfælde.

Bernt Jensen hævdede, at man netop ved at følge Forskønnelsesudvalgets Forslag tog Parti for Arbejdsgiveren. Om Voldgift kunde der ikke være Tale, da der ikke forelaa nogen Overenskomst. Efter som Sagen havde udviklet sig, blev det vist nødvendigt at gaa den af H. P. Christensen foreslaaede Vej, og Gartnerforbundet havde næppe noget imod at give Meddelelse om Blokader.

A. Mørup fandt det forkert at lade Stadsgartneren afgive en saadan Erklæring. Forskønnelsesudvalget ønskede ikke at tage Parti i Konflikten, og det Princip fulgte man ved at fastholde Udvalgets Forslag, saaledes at man købte Planter, hvor man kunde faa dem bedst og billigst.

Gustav Pedersen pegede paa et andet Forhold i denne Sag. En Mand som Køster

beskæftigede kun uorganiserede Arbejdere, og saadanne betalte ikke noget til Arbejdsløshedskasserne. Hvis man derfor støttede saadanne Firmaer, blev de organiserede Arbejdere ledige, og Kommunen vilde da komme til at betale langt større Summer i Arbejdsløshedsunderstøttelse end hidtil. Her var absolut ikke Tale om at angribe Køster; han havde jo sin Organisation, og hvis denne ikke vilde støtte hans Sag, var Sagen sikkert ikke god. Der burde dog være et vist Lavmaal, som Kommunen ikke kunde gaa under.

Andr. Christensen kunde ikke se rettere end, at naar man forpligtede sig til ikke at handle hos en Mand, der var i Konflikt med sine Arbejdere, saa støttede man Arbejderne. Man maatte da i saa Fald først undersøge, hvem af Parterne, der havde Retten paa sin Side. Kommunen burde bevare sin fri Stilling og ikke afgive nogen Erklæring, selv om Udvalgene maaske i enkelte Tilfælde stiltiende kunde undlade at handle paa Steder, hvor der var Konflikt.

P. Petersen fandt, at Organisationsuvæsenet efterhaanden havde udviklet sig til en ren Samfundssvøbe, som næsten umuliggjorde al Administration. Det var absolut forkert i dette Tilfælde at lade Stadsgartneren underskrive en Erklæring, idet man ikke saaledes kunde give Embedsmandene Bemyndigelse til at binde Udvalgene eller Byraadet. At undlade at købe Planter hos Køster var en Blokade af Manden, og det var i høj Grad at tage Parti imod ham. Det var ogsaa et stift Stykke, at ældre, pensionsberettigede Arbejdere uden videre kunde gaa fra Arbejdet. Taleren havde ellers den Formening, at faste Folk var underkastet Voldgift; hvis dette ikke var Tilfældet, blev Konsekvenserne let for store. Taleren vilde fraraade, at Byraadet afgiver nogen Erklæring, saa maatte man hellere lade disse Planter visne.

Kjeld Sørensen troede ikke, at de nævnte Arbejdere havde arbejdet ret længe hos Kommunen. Men for Resten stod der ikke noget i Meddelelsen om, hvad Forskønnelsesudvalget vilde eller ikke vilde; Udvalget havde kun refereret Sagen, og Byraadet maatte træffe Afgørelsen.

M. C. Falk havde faaet den Opfattelse, at Borgmesteren og Andr. Christensen kunde gaa med til en Ordning, hvorefter Arbejderne plantede de omtalte Træer, og Udvalget saa undlod at købe Planter hos Køster, saa længe denne Konflikt bestod. Der blev saa ikke Tale om nogen Erklæring i al Almindelighed, men kun i dette bestemte Tilfælde. Hr. Geertsens Standpunkt forbavtede Taleren, for det, som det her drejede sig om, var blot et

Forsøg paa at hindre Smudskonkurrence fra en Arbejdsgivers Side, og det var ellers baade Arbejdsgivere og Arbejdere enige om. Naar Køster ikke vilde indgaa den Overenskomst, som var anerkendt af Arbejdsgiverforeningen, maatte Arbejderne i Henhold til de almindelige Regler have Retten paa deres Side.

Bernt Jensen mente ikke, at de to afskedigede Arbejdere betalte til Pensionskassen. Hvad Erklæringen angik, troede Taleren ikke, at Gartnerforbundet havde noget imod, at den blev begrænset til at gælde dette specielle Tilfælde.

Marthin Pedersen sluttede sig til Forslaget om, at Forskønnelsesudvalget enten ved dets Formand eller gennem Stadsgartneren ordner Forholdet paa den foreslaaede Maade. Det saa mærkeligt ud, at Folk som de Herrer Geertsen og P. Petersen var betænkelige ved denne Ordning, for de havde jo selv været med til at anerkende det Grundlag, der var Tale om her, det var nemlig Grundloven mellem Fagforbundene og Arbejdsgiverforeningerne, at naar der forelaa et anerkendt Konfliktsforhold, havde de øvrige Arbejdsgivere eller Arbejdere ikke Ret til at støtte vedkommende Virksomhed. Noget andet var, hvis man vilde bort fra alle Organisationer og bundne Aftaler, men det ønskede man næppe i al Almindelighed. Hvis Kommunen ved en saadan Erklæring kom til at afgive lidt af sin Selvstændighed, gjaldt det samme alle andre Arbejdsgivere.

Marius Geertsen kunde rent privat maaske fristes til at tage Stilling mod den Mand, som vilde drive Smudskonkurrence. Men som Byraadsmedlem maatte man ikke tage Parti mod nogen af Parterne, men optræde neutralt. Byraadet maatte forsvare sig mod Overgreb baade fra den ene og den anden Side.

Mariane Thomsen fandt det i høj Grad beklageligt, at Folk, enten Arbejdsgivere eller Arbejdere, skulde være saa bastet og bundet af Foreninger og Organisationer, at de ikke mere havde deres fri Vilje. Men selv om den enkelte Person var blevet stillet saaledes, maatte Byraadet ikke blive det, og det var ganske fornøftstridigt, hvis Byraadet ikke skulde have Lov til at købe sine Varer, hvor det kunde faa dem bedst og billigst.

Marthin Pedersen svarede hertil, at man maaske i dette Tilfælde kunde nægte at træffe en Ordning. Men hvis man tænkte sig Forholdet overført paa andre Omraader, vilde Stillingen snart blive ganske umuligt for Kommunen. Det var derfor retfærdigst at tage samme Standpunkt her.

Marius Geertsen spurgte, om Hr. Marthin Pedersen vilde tage samme Standpunkt, hvis det

gjaldt Arbejdsgiverne.

Marthin Pedersen svarede, at han i alle Tilfælde vilde tage sit Standpunkt efter Organisationernes Aftaler.

Andr. Christensen havde ikke erklæret sig indforstaaet med, at Byraadet skulde binde sig ved en Erklæring, men kun sagt, at Forskønnelsesudvalget maaske i dette Tilfælde stiltiende kunde have undladt at købe Planter hos vedkommende.

Kjeld Sørensen fandt det rimeligt, at Udvalget havde taget en saadan Stilling, hvis man havde vidst, der var Blokade.

Formanden havde faaet det Indtryk af Forhandlingerne, at der var overvejende Stemning for, at Sagen gaar tilbage til Forskønnelsesudvalget til fornyet Behandling, og Udvalget forpligter sig til ikke at købe Planter hos Køster, saa længe den nuværende Konflikt varer, imod at Gartnerne planter de allerede indkøbte Træer. Taleren henstillede at lade Sagen gaa tilbage til Udvalget for at træffe en saadan Ordning.

A. Mørup stillede følgende Forslag: "Forskønnelsesudvalget bemyndiges til at holde sig og Kommunen udenfor Konflikten ved at fortsætte den samme Kurs som hidtil."

Andr. Christensen kunde slutte sig til Formandens Forslag, naar det kom til at lyde saaledes, at Sagen gik tilbage til Udvalget, for at det kunde træffe en Ordning i Henhold til de i Byraadet førte Forhandlinger.

Gustav Pedersen fandt det unyttigt at sende Udvalget til Forhandling, naar det ikke havde nogen Forpligtelse til at ordne Sagen paa en bestemt Maade.

A. Bitsch gjorde opmærksom paa, at der forelaa et bestemt Forslag fra H. P. Christensen, og saa burde det sættes under Afstemning. Hvis Byraadet ikke vedtog noget bestemt, kunde Forskønnelsesudvalget ikke vide, hvorledes det skulde forholde sig.

Det vedtoges med 10 Stemmer mod 5 at sende Sagen tilbage til Udvalget med Bemyndigelse til at ordne Sagen paa den af H. P. Christensen foreslaaede Maade.

Uddrag fra byrådsmødet den 2. december 1921 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 549-1921)

Meddelelse fra Forskønnelsesudvalget om, at Konflikten mod Gartnerforbundet er bilagt.

Fra Udvalget forelægger Meddelelse om følgende Ordning af Konflikten:

"Udvalget forpligter sig til ikke at købe Planter i F. Køsters Planteskole i Brabrand, så længe den nuværende Konflikt mellem den og Dansk Gartnerforbund vedvarer, imod at Gartnerne planter de allerede indkøbte Træer og Planter."

Tages til Efterretning.